

El mexicà Jorge Volpi ha dedicat quatre anys a explicar en ficció el gran fracàs del segle XX ■ JORDI GARCIA

Jorge Volpi recrea en una novel·la els grans canvis globals del segle XX amb personatges reals i ficticis

Apocalipsi moral

Jordi Capdevila
BARCELONA

"He volgut explorar els grans esdeveniments del segle XX i la veritat és que hi he trobat poques dades esperançadores", diu Jorge Volpi (Mèxic, 1968) a l'hora de definir la seva novel·la *No será la tierra* (Alfaguara). Es tracta d'un relat dens, de 500 pàgines, que clou la seva trilogia sobre el segle XX iniciada amb *En busca de Klingsor* (1999) i que va continuar amb *El fin de la locura* (2004).

Per fer una "reflexió profunda" sobre el passat segle, Volpi crea tres personatges ficticis, amb els seus amants i un entorn trasbalsador; i els lliga amb la relació que han tingut amb els grans esdeve-

niments i els protagonistes reals del segle. El resultat: "Només una de les tres protagonistes acaba amb una història esperançadora". Els que en surten més mal parats són els grans líders del segle XX, des de Stalin fins a Reagan, passant per Thatcher, Khrushxov i Gorbaxov. "La majoria de grans dirigents, plens de contradiccions, errors i temors, han transformat la societat, creant conflictes èticament dubtosos". Bàsicament, diu l'autor, denuncia "la corrupció d'aquests personatges", que han portat el món a una mena "d'apocalipsi moral".

Aquesta mena d'epopeia moderna aprofundeix sobre la "gran mentida" de la segona part del segle XX que es va

introduir en la societat. Una mentida que deia que "hi havia dues grans potències enfrontades amb el mateix poder, que dividia el món en dues meitats i que va generar la Guerra Freda". Però "la construcció imaginària del gran imperi socialista, una de les dues meitats, es va esfondrar amb només tres anys", afegeix Volpi.

Política masclista

Volpi va escollir tres dones com a protagonistes perquè una de les grans transformacions del segle XX ha estat "l'adequació del paper de la dona", encara que no he volgut "idealitzar la condició femenina, sinó acceptar la naturalitat d'una veritable igualtat". En qualsevol cas, "les grans deci-

sions polítiques i econòmiques les han protagonitzat els homes. No hi ha hagut cap gran dictadora al segle XX".

La novel·la s'endinsa en el poder del món científic i econòmic, des de l'estudi de la intel·ligència artificial fins a la creació d'empreses de ficció. "Hi ha un gran analfabetisme científic que ha permès utilitzar la ciència per a interessos polítics i econòmics".

I el segle XXI? "En semblen terribles els canvis des del 2000 fins ara. L'11-S ha trencat el mite que el capitalisme era l'únic poder i que tothom viuria millor. Ha trencat el mite de la fi de les ideologies i la història i ara tenim el xoc de civilitzacions. El món està ara amenaçat permanentment". ■

Un clàssic sobre 1714

Surt reeditat el llibre clàssic sobre l'11-S català, obra de Santiago Albertí

Ignasi Aragay
BARCELONA

L'Onze de Setembre de Santiago Albertí va ser tot un esdeveniment per a la resistència antifranquista quan va sortir el 1964. Encara ningú no entén com la censura només li va retallar una desena de paràgrafs. No en va, "es va publicar en plena apoteosi d'afirmació del règim dictatorial pels 25 años de paz", recorda Jaume Sobrequés, que ha fet el pròleg de la nova edició que treu el segell familiar Albertí.

Elisenda Albertí, filla de l'editor i historiador, recorda que l'obra va estar un temps aturada a Madrid i recorda, també, la bona acollida que va tenir entre els lectors, tot i que no hi ha xifres fiables de venda, igual com tampoc n'existeixen de la segona edició, feta el 1977, coincidint amb la Diada del milió de catalans. Ni es coneix la repercussió real que va tenir aleshores ni els talls de la censura, cosa que no ha fet possible recuperar l'obra original sencera.

A manca d'aquesta possibilitat, s'ha optat per fer-ne una reedició enriquida, especialment amb mapes i aparell gràfic. El volum ha anat a cura de Ròmul Brotons, que també en signa el prefaci i que justifica la reedició de l'obra perquè es tracta del "primer estudi modern sobre el tema, per això l'hem observat com un clàssic i per això hem man-

tingut el text tal com estava". L'afegit d'un plec de mapes a color amb tots els detalls de la batalla de l'Onze de Setembre n'és la novetat més rellevant.

Sentiment anti-Borbó

Quan va aparèixer el treball d'Albertí, els únics precedents llibrescos sobre el tema eren el manuscrit de les famoses *Narraciones históricas* de Francesc de Castellví, contemporani dels fets, el relat de Mateu Bruguera publicat el 1871 i l'obra *Fin de la naci3n catalana*, de Sanpere i Miquel, del 1905, com les anteriors aleshores intrombable. Segons Sobrequés, Albertí va bastir un text "amb un claríssim valor d'innovació historiogràfica i amb un no menys notable valor resistencial". Un llibre que "transpira un profund sentiment antiborb3nic, cosa, de fet, que el 1964 devia ser menys molesta que avui". L'obra, com fa notar Elisenda Albertí, "va reobrir la porta al coneixement global i detallat de l'11-S".

Per Sobrequés, es tracta d'un "llibre fantàstic que només té un gravíssim inconvenient: que acaba malament", ironitza. Albertí va fer "un relat minuciós, cinematogràfic i apassionant, i va ser el primer a situar el conflicte en el marc internacional", afegeix Sobrequés, que no escatima elogis per a una obra que considera que manté tota la vigència malgrat que els darrers anys hagin sortit acurats estudis d'autors com Joaquim Albareda, Josep M. Torres Ribé, Agustí Alcoberro, Núria Sales i Ernest Lluch, entre d'altres. ■

Sitges aposta fort per l'art contemporani

Aina Mercader
BARCELONA

El 2004 l'Ajuntament de Sitges va crear la regidoria de Promoció Cultural per difondre l'art contemporani a la ciutat i, alhora, utilitzar la temporada d'exposicions com a reclam turístic.

Sembla que la jugada, que va començar amb la re-

modelació de la sala d'exposicions de l'edifici Miramar, els ha sortit prou bé. Ara, després d'exposar Guinovart, Uclés i Rusiñol, i de dedicar una col·lectiva en homenatge a l'aniversari del Quixot, el programa de mostres de la temporada presenta creadors d'arreu de l'Estat espanyol. "Sitges és una de les poblacions

amb més galeries, però hi mancava l'art contemporani, cosa que ara complementa el nostre programa", diu el regidor de Promoció Cultural, Gabi Serrano.

Aquesta aposta per l'art contemporani es materialitza amb un calendari de mostres amb noms coneguts: les peces del gallec Ant3n Lamazares ocuparan l'espai

Miramar fins a l'1 d'octubre. També s'ha triat la pintura, el dibuix i la ceràmica de Josep Grau-Garriga (21 d'octubre a 27 de novembre) i la pintura mural de Robert Llim3s, del qual es podrà veure, a la sala del Mercat Vell, el gran mural que va fer per al F3rum i que mai es va mostrar. El català resident a Sitges Josep Puigmartí i el mexicà Miguel Condé també tindran el seu espai.

El regidor va especificar que el pressupost d'enguany és de 60.000 euros, però que s'han buscat patrocinis per a mostres com la dels gravats de Picasso, que posarà el punt final a la temporada al juny. ■

El seu nom podria ser aquí.

Aquí.

O aquí.

Per sort, vostè pot escriure'l aquí. Faci's soci.

Amb el seu ajut aconseguirem trobar medul·la per a més malalts de leucèmia.

Nome i cognome: _____

Cadre: _____

Professió: _____

Destjo ser soci de la Fundaci3n Internacional Josep Carreras, amb la quantitat anual de:

30€ 60€ 90€ 120€

FUNDACI3N INTERNACIONAL JOSEP CARRERAS PER A LA LLUITA CONTRA LA LEUCÈMIA

902 240 480 www.fcarreras.org